

Bokmeldinger

Thorkild Græsholt. Tilbage til Indien, DMS Forlag, Haderslev 1979, 176 s., ill.

Dette er ingen stor bok, verken i form eller innhold. Men den er velskrevet, interessant og lærerik. Forf. er biskop i den danske folkekirke og var i flere år misjonær i Arcotkirken i Sør-India. Den lutherske Arcotkirken er vesentlig «resultatet» av Det danske Missionselskaps virksomhet helt fra 1866. Kirken teller ikke mer enn ca. 20 000 medlemmer, men dens breddevirkning er meget større. Kontaktflaten med over tyve tusen elever i ulike skoleslag og med pasienter i to sykehus er betydelig, selv om virkningen ikke er lett å måle.

Græsholts bok er langt mer enn en intelligent og vel informert manns reise-schildring. Den inneholder en mengde verdifulle opplysninger, både elementære og slike som er vanskelig tilgjengelige, både om indiske samfunnsforhold og hinduismen og om kristen misjon og kirke. Det billige papiert som boken er trykt på gjør at gjengivelsen av de mange gode bilder dessverre blir nokså skrøpelig. – En anekdote fortjener å gjengis. Den kjente misjonæren L. P. Larsen gikk en dag sammen med en ung misjonær forbi et tempel i Madras, der Jesus var avbildet sammen med hinduguder. Den unge pekte på det med avsky og sa: «Synes De ikke at det er forferdelig!» Larsen tok ham om skulderen og sa stille: «De skal se, han klarer seg nok.»

N. E. B.-H.

Ernst Jaeschke, Gemeindeaufbau in Afrika. Die Bedeutung Bruno Gutmanns für das afrikanische Christentum, Stuttgart 1981, 350 s.

Om misjonæren, språkmannen og etnografen Bruno Gutmann (1876–1966) og hans lange innsats i Tanganyika finnes en stor litteratur, især i artikkel-form. Jfr. NOTM 1980 s. 75ff. Og enig eller uenig i hans misjonsmetoder må man i alle fall si at han hører til de mest originale og betydelige misjonærer fra den nyere tid. Gutmann ønsket en syntese av «Mission und Volkstum». Kirken skulle bindes organisk sammen med den lokale samfunnsstruktur og med folket på stedet. Resultatet kunne bli «naboskaps- eller aldersgruppemøigheter» eller «stammekirker». Det hele er preget av hans romantiske syn på «folket». Forf. var Gutmanns etterfølger som misjonær, men har på ingen måte nøyert seg med et venneporrett. Med tysk grundighet går han inn på Gutmanns livsløp og flersidige innsats, hans teologiske grunntanker og hans misjonspraksis. Forf. går grundig inn på den teologihistoriske vurdering av Gutmann og dokumenterer med utførlige sitat om hvordan han er blitt vurdert både av afrikanske og av en lang rekke europeiske misjonsforskere.

Monografien om Bruno Gutmann har langt mer enn historisk interesse. Flere av hans ideer, som han prøvet ut, er aktuelle i vår tids forsøk på å gjøre de unge kirkene rotekte (Einheimischmachung, Indigenization).

N. E. B.-H.

John S. Pobee. Toward an African Theology. Abingdon/Nashville, Tennessee, USA 1979.

John Pobee er professor i NT og kirkehistorie ved universitetet i Legon, Ghana. I likhet med mange av kollegene på

det afrikanske kontinent spenner han i sine arbeider over et langt bredere spektrum enn hans fagområde skulle tilsi, til eksempel sto han sentralt i det tverrfaglige forskningsprosjektet Religion, Morality and population Dynamics som universitetet i Legon gjennomførte i 1974.

Boken «Toward an African Theology» er selv et eksempel på Pobees brede interesseområde. Både når det gjelder emnevalg, fremstillingsform og metode veksler Pobe med ulike innfallsvinkler. Vi får et bilde av en teologi som på den ene side søker etter en plattform der den kristne kirkes tradisjon møter tradisjonell afrikansk kultur og religion, og som på den andre side går inn i de aktuelle problemer som kirken i Ghana står overfor. I kapitlet om makts etik søker Pobe å finne den afrikanske kristnes svar på maktbruk og maktmisbruk i Afrika etter kolonitiden, og her som ellers i boken arbeider han ut fra tre elementer: Bibelsk materiale, afrikanske begreper og dagens

sosiale virkelighet. Nettopp fordi afrikansk teologi til nå har lagt liten vekt på bibelsk eksegesi og bibelteologi, er det verd å merke seg den avgjørende plass Pobe gir bibelvitenskapen. Skal Bibelen bli den grunnleggende faktor i utviklingen av afrikansk teologi, må den historisk-kritiske bibelvitenskap få sin rettmessige plass, hevder han (s. 20). Særlig interessant for norske lesere skulle den første del av boken være. Her drøfter Pobe utviklingen av en egen afrikansk teologi og ser dette i forhold til misjonshistorien og til kirkene ellers i verden.

Boken er for en stor del basert på foredrag som ble holdt ved ulike universitet og lærestedet i USA for noen år siden, og den har fått en populærvitenskapelig form. Ikke desto mindre gir den norske lesere en god mulighet til å orientere seg om de metodiske overveielser og de praktiske problemområder som afrikansk teologi i dag står overfor.

Kjell G. Berg